

A בס"ד

Intro

Today we will Be"H learn מ"ז דף of זרה of מסכת עבודה זרה. Some of the topics we will learn about include:

The Gemara poses a series of inquiries:

1. המשתחוה לדקל לולבו מהו למצוה
If one bows to a palm tree, may its branches be used for the mitzvah of הלולב?
2. המשתחוה לבהמה צמרה מהו לתכלת
If one bows to an animal, may its wool be used it for תכלת?
And קרניה מהו לחצוצרות שוקיה מהו לחלילין בני מעיה מהו לפארות
May we use Its horns as trumpets; Its bones as flutes; or Its intestines as harp strings;
For the instruments in the המקדש?
3. המשתחוה למעין מימיו מהו לנסכים
If one bows to his privately-owned spring, may its water be used for לנסכים on the מזבח?

B דיחוי

Whether an object disqualified to use for a mitzvah remains permanently disqualified.

עיקר שירה בכלי או עיקר שירה בפה
Whether the mitzvah of שירה in the בית המקדש was primarily fulfilled through the musical instruments or through the vocal singing?

מי שהיה ביתו סמוך לעבודת כוכבים ונפל
If someone's house shared a wall with a structure that was worshipped as an זרה, and the wall collapsed, whether he may rebuild the wall.

מטמאין כשרץ או כנדה
Whether the זרה is טמא like a שרץ and transmits טומאה through נגיעה, physical contact only, or it is טמא like a נדה, and, also, transmits טומאה through משא, by carrying the object.

A

המשתחוה לדקל לולבו מהו למצוה

המשתחוה לבהמה צמרה מהו לתכלת

קרניה מהו לחצוצרות שוקיה מהו לחלילין בני מעיה מהו לפארות

המשתחוה למעין מימיו מהו לנסכים

B

דיחוי

עיקר שירה בכלי או עיקר שירה בפה

מי שהיה ביתו סמוך לעבודת כוכבים ונפל

מטמאין כשרץ או כנדה

- C** שלשה בתים הן
The three categories of houses of זרה:
בנאו מתחלה
The house was originally built for זרה;
סיידו וכיידו לעבודת כוכבים וחידוש
It was later re-plastered or decorated in honor of the עבודה זרה;
הכניס לתוכה עבודת כוכבים והוציאה
It was merely used to house a זרה, which was later removed;
- שלוש אבנים הן
The three categories of stones of זרה:
חצבה מתחלה לבימוס
It was originally hewn to be used as a pedestal for the idol and to become part of the זרה to be worshipped;
סיידה וכיידה לשם עבודת כוכבים
It was re-plastered and decorated to be used for the עבודה זרה;
העמיד עליה עבודת כוכבים וסילקה
It was temporarily used as a pedestal for the זרה, which was later removed.

- C**
- שלושה בתים הן
בנאו מתחלה
סיידו וכיידו
לעבודת כוכבים וחידוש
הכניס לתוכה
עבודת כוכבים והוציאה
- שלוש אבנים הן
חצבה מתחלה לבימוס
סיידה וכיידה
לשם עבודת כוכבים
העמיד עליה
עבודת כוכבים וסילקה

1 So, let's review:

The Gemara continues discussing the prohibition of benefiting from items used as זרה; עבודה זרה;
And now inquires:
המשתחוה לדקל
לולבו מהו למצוה
If one bows to a palm tree, may its branches be used for the Mitzvah of לולב?

The Gemara cites two interpretations of the inquiry:

1.
באילן שנטעו מתחלה לכך
אפילו להדיוט נמי אסור
If it was initially planted to be worshipped, even private benefit is forbidden.
Rather, the question is regarding
אילן שנטעו ולבסוף עבדו
אליבא דרבנן
A tree that was planted for ordinary use and only later worshipped;
According to the רבנן, who hold that benefiting privately from the tree is permitted, because it's מחובר;
And as Rashi adds;
את"ל
יש נעבד במחובר אצל גבוה
Assuming that using it for a Korban is forbidden; ®
The question is
לענין מצוה מאי
May it be used for a Mitzvah?
מי מאיס כלפי גבוה
או לא
Is it considered repulsive to be used for a mitzvah, or not?

2.
A second interpretation of the inquiry:
באשירה שביטלה קמבעיא ליה
We are referring to a tree that was worshipped and at that time it was forbidden, but then it was nullified.
The question is
יש דחוי אצל מצות
או אין דחוי אצל מצות
Does an object that was disqualified for use as a Mitzvah remain permanently disqualified, or not?

תיקו
The Gemara leaves the matter unresolved.

1

המשתחוה לדקל
לולבו מהו למצוה

If one bows to a palm tree,
may its branches be used for the Mitzvah of לולב?

1

באילן שנטעו מתחלה לכך
אפילו להדיוט נמי אסור

If it was initially planted to be worshipped,
even private benefit is forbidden.

Rather, the question is regarding
אילן שנטעו ולבסוף עבדו
אליבא דרבנן

A tree that was planted for ordinary use
and only later worshipped;

According to the רבנן, who hold that
benefiting privately from the tree is permitted,
because it's מחובר;

And as Rashi adds;

את"ל

יש נעבד במחובר אצל גבוה

Assuming that using it for a Korban is forbidden;

The question is

לענין מצוה מאי

May it be used for a Mitzvah?

מי מאיס כלפי גבוה

או לא

Is it considered repulsive to be used for a mitzvah.

2

באשירה שביטלה קמבעיא ליה

We are referring to a tree that was worshipped
and at that time it was forbidden,
but then it was nullified.

The question is

יש דחוי אצל מצות

או אין דחוי אצל מצות

Does an object that was disqualified for use as a
Mitzvah remain permanently disqualified, or not?

תיקו

2 Another inquiry:

המשתחוה לבהמה
צמרה מהו לתכלת
If one bows to an animal, may its wool be used for תכלת?

The Gemara points out:

אי תכלת לכהנים
היינו בעיא דרמי בר חמא
Regarding using its wool for the כהונה, this is identical
to the earlier inquiries whether

מכשירי קרבן כקרבן
יש שינוי לנעבד

Whether such materials can be used for items that assist in
תקנות, and whether it becomes permitted after undergoing
significant change?

Furthermore,

אי תכלת לציצית
היינו בעיא דר"ל

Regarding using the wool for ציצית, this is the identical
inquiry of

יש דיחוי במצות
Whether an object that was disqualified to use for a
mitzvah remain permanently disqualified?

Therefore, the Gemara explains the inquiry as referring to:

קרניה מהו לחצוצרות
שוקיה מהו לחלילין
בני מעיה מהו לפארות

Can we use its horns as trumpets, its bones as flutes, or its
intestines as harp strings for the instruments in the בית
המקדש?

The Gemara explains:

אליבא דמ"ד עיקר שירה בכלי
ודאי אסיר
כי תיבעי לך

אליבא דמ"ד עיקר שירה בפה

According to the opinion that the Mitzvah of שירה in the
בית המקדש was primarily fulfilled through musical
instruments, this is certainly forbidden, because it is not fit
for a Mitzvah.

Rather, the Gemara inquires according to the opinion that
the Mitzvah was primarily fulfilled through vocal singing:

בסומי קלא בעלמא הוא ומייתנין
או דלמא אפילו הכי אסיר

Do we say that the music is merely a pleasant accompani-
ment, and it is permitted, or is it still repulsive for הקדש?

תיקו

Here too, the Gemara leaves the matter unresolved.

2

המשתחוה לבהמה
צמרה מהו לתכלת

If one bows to an animal,
may its wool be used for תכלת?

The Gemara points out:

אי תכלת לציצית
היינו בעיא
דריש לקיש

Regarding using the
wool for the ציצית,
this is the identical
inquiry of

יש דיחוי במצות
Whether an object
that was disqualified
to use for a mitzvah
remain permanently
disqualified?

אי תכלת לכהנים
היינו בעיא
דרמי בר חמא

Regarding using its wool
for the כהונה,
this is identical to the earlier
inquiries whether

מכשירי קרבן כקרבן
And whether
יש שינוי לנעבד
Whether such materials can be
used for items that assist in
תקנות, and whether it becomes
permitted after undergoing
significant change?

Therefore, the Gemara explains
the inquiry as referring to:

קרניה מהו לחצוצרות
שוקיה מהו לחלילין
בני מעיה מהו לפארות

Can we use its horns as trumpets, its bones as flutes,
or its intestines as harp strings
for the instruments in the המקדש?

The Gemara explains:

אליבא דמ"ד עיקר שירה בכלי
ודאי אסיר

כי תיבעי לך

אליבא דמ"ד עיקר שירה בפה

According to the opinion that the
שירה in the בית המקדש is fulfilled
through musical instruments,
this is certainly forbidden,
because it is not fit for a Mitzvah.

Rather, the Gemara
inquires according to the
opinion that the Mitzvah
was primarily fulfilled
through vocal singing:

בסומי קלא בעלמא הוא ומייתנין
או דלמא אפילו הכי אסיר
Do we say that the music
is merely a pleasant accompaniment, and it is permitted,
or is it still repulsive for הקדש?

תיקו

3 Another inquiry:

המשתחוה למעין מימיו מהו לנסכים

If one bows to his privately-owned spring, may its water be used for נסכים on the מזבח?

The Gemara explains

למיא קא סגיד

He certainly intends to bow to the water.

However, the question is, whether

למיא דקמיה קא סגיד

וקמאי קמאי אזדו

או דלמא לדברונא דמיא קא סגיד

Is he bowing to the water that is before him at that moment, and so the subsequent waters are permitted, or perhaps he is bowing to the current, and all the waters are forbidden?

The Gemara does not resolve this inquiry, either.

=====

Zugt di Mishnah

מי שהיה ביתו סמוך לעבודת כוכבים ונפל

אסור לבנותו

If someone's house shared a wall with a structure that was worshipped as an עבודה זרה and the wall collapsed, he is forbidden to rebuild the wall, because he is benefiting the עבודה זרה by providing it with a wall.

Rather,

כיצד יעשה

כונס בתוך שלו ארבע אמות ובונה

He withdraws four אמות into his own property, and he can rebuild the wall there.

Although,

קא מרווח לעבודת כוכבים

This too should be forbidden, because he thereby benefits the עבודה זרה by giving it extra space?

The Gemara explains;

דעבד ליה בית הכסא

He uses that area as an outhouse.

And as to the issue of privacy;

דעבד ליה לתינוקות

א"נ דגדיר ליה בהיזמי והינגי

Either, he uses is as an outhouse for children, or he surrounds it with bushes, thus providing privacy.

=====

3

המשתחוה למעין מימיו מהו לנסכים

If one bows to his privately-owned spring, may its water be used for נסכים on the מזבח?

The Gemara explains

למיא קא סגיד

He certainly intends to bow to the water.

However,

למיא דקמיה קא סגיד

וקמאי קמאי אזדו

או דלמא

לדברונא דמיא קא סגיד

Is he bowing to the water that is before him at that moment, and so the subsequent waters are permitted, or perhaps he is bowing to the current, and all the waters are forbidden?

מאן

מי שהיה ביתו סמוך לעבודת כוכבים ונפל

אסור לבנותו

If someone's house shared a wall with a structure that was worshipped as an עבודה זרה and the wall collapsed,

he is forbidden to rebuild the wall, because he is benefiting the עבודה זרה by providing it with a wall.

כיצד יעשה

כונס בתוך שלו ארבע אמות ובונה

He withdraws four אמות into his own property, and he can rebuild the wall there.

קא מרווח לעבודת כוכבים

This too should be forbidden, because he thereby benefits the עבודה זרה by giving it extra space?

The Gemara explains;

דעבד ליה בית הכסא

He uses that area as an outhouse.

And as to the issue of privacy;

דעבד ליה לתינוקות

א"נ דגדיר ליה בהיזמי והינגי

Either, he uses is as an outhouse for children, or he surrounds it with bushes, thus providing privacy.

4 The Mishnah continues

שלו ושל עבודת כוכבים
נידון מחצה על מחצה

If the wall was partly on his property and partly on the property of the זרה, עבודה זרה, he owns half of the space, and that counts towards the four אמות.

The Mishnah concludes

אבניו עציו ועפרו מטמאין כשרץ
שנאמר שקץ תשקצנו

The stones, wood, and dirt of the זרה עבודה זרה are טמא like a שרץ, and transmit טומאה through נגיעה, physical contact only, but not through משא, by carrying the object.

However,

רבי עקיבא אומר כנדה

שנאמר תזרם כמו דוה צא תאמר לו

מה נדה מטמאה במשא

אף עבודת כוכבים מטמאה במשא

מטמאה במשא IS compared to a נדה, and IS

=====

4

The Mishnah continues

משנה

שלו ושל עבודת כוכבים
נידון מחצה על מחצה

If the wall was partly on his property and partly on the property of the זרה עבודה זרה, he owns half of the space, and that counts towards the four אמות.

אבניו עציו ועפרו מטמאין כשרץ
שנאמר שקץ תשקצנו

Stones, wood, and dirt of the זרה עבודה זרה are טמא like a שרץ, and transmit טומאה through נגיעה, physical contact only, but not through משא, by carrying the object.,

רבי עקיבא אומר כנדה

משנה

תזרם כמו דוה צא תאמר לו

מה נדה מטמאה במשא

אף עבודת כוכבים מטמאה במשא

נדה, is compared to a עבודה זרה, and is מטמאה במשא.

5 Zugt di Mishnah

שלושה בתים הן

עבודה זרה of houses:

1.

בית שבנאו מתחלה לעבודת כוכבים

הרי זה אסור

If the house was originally built to be worshipped as an עבודה זרה, it is forbidden.

2.

סיידו וכיידו לעבודת כוכבים וחידש

נוטל מה שחידש

If it was originally built for ordinary purposes, but it was later designated for the עבודה זרה and re-plastered or decorated in honor of the עבודה זרה, he can remove the additions and it is then permitted, because only the addition became forbidden.

3.

הכניס לתוכה עבודת כוכבים והוציאה

הרי זה מותר

If it was merely used to house a עבודה זרה, and it was then removed, it is permitted.

5

משנה

שלושה בתים הן

עבודה זרה of houses:

1

בית שבנאו מתחלה לעבודת כוכבים הרי זה אסור

If the house was originally built to be worshipped as an עבודה זרה, it is forbidden.

2

סיידו וכיידו לעבודת כוכבים וחידש נוטל מה שחידש

If it was originally built for ordinary purposes, but it was later designated for the עבודה זרה and re-plastered in honor of the עבודה זרה, he can remove the additions and it is then permitted, because only the addition became forbidden.

3

הכניס לתוכה עבודת כוכבים והוציאה הרי זה מותר

If it was merely used to house a עבודה זרה, and it was then removed, it is permitted.

6 The Gemara cites a related ruling:

אמר רב
המשתחוה לבית אסרו
One who bows to a house causes it to become forbidden.

The Gemara infers
תלוש ולבסוף חברו
כתלוש דמי
Something that was once detached and was then attached
to the ground, such as stones that were built into a house,
can become forbidden as עבודה זרה.

The Gemara explains
בנאו אע"פ שלא השתחוה לו
השתחוה אע"פ שלא בנאו
The Mishnah teaches us that if it was built as an עבודה זרה,
it becomes forbidden even if it was not yet worshipped;
And רב teaches us that it becomes forbidden when
worshipped, even if it was not originally built for that
purpose.
=====

6

אמר רב
המשתחוה לבית אסרו

*One who bows to a house
causes it to become forbidden.*

**תלוש ולבסוף חברו
כתלוש דמי**

*Something that was once detached
and was then attached to the ground, such as
stones that were built into a house,
can become forbidden as עבודה זרה.*

The Gemara explains
**בנאו אע"פ שלא השתחוה לו
השתחוה אע"פ שלא בנאו**

*The Mishnah teaches us
that if it was built as an עבודה זרה, it becomes forbidden
even if it was not yet worshipped;*

*And רב teaches us
that it becomes forbidden when worshipped,
even if it was not originally built for that purpose.*

7 The next Mishnah is very similar to the previous Mishnah:

Zugt di Mishnah

שלוש אבנים הן

עבודה זרה שלוש אבנים הן

1.

אבן שחצבה מתחלה לבימוס

הרי זו אסורה

If a stone was originally hewn to be used as a pedestal for the idol and to become part of the עבודה זרה to be worshipped, it is forbidden.

2.

סיידה וכיידה לשם עבודת כוכבים

נוטל מה שסייד וכייד ומותרת

If it was initially hewn for ordinary purposes, but it was later plastered or decorated to be an עבודה זרה, he can remove the additions and it is then permitted, because only the addition became forbidden.

3.

העמיד עליה עבודת כוכבים וסילקה

הרי זו מותרת

If it was temporarily used as a pedestal for the עבודה זרה and it was then removed, it is permitted.

The Gemara explains

אע"ג דסייד וכייד בגופה של אבן

כי נטל מה שחידש שפיר דמי

Even if the plaster was applied in the grooves of the stone, the stone becomes permitted when he removes it.

7

שלוש אבנים הן

עבודה זרה שלוש אבנים הן

1

אבן שחצבה מתחלה לבימוס
הרי זו אסורה

If a stone was originally hewn to be used as a pedestal for the idol and to become part of the עבודה זרה to be worshipped, it is forbidden.

2

סיידה וכיידה לשם עבודת כוכבים
נוטל מה שסייד וכייד ומותרת

If it was initially hewn for ordinary purposes, but it was later plastered or decorated to be an עבודה זרה, he can remove the additions and it is then permitted, because only the addition became forbidden.

3

העמיד עליה עבודת כוכבים וסילקה
הרי זו מותרת

If it was temporarily used as a pedestal for the עבודה זרה and it was then removed, it is permitted.

The Gemara explains

אע"ג דסייד וכייד בגופה של אבן
כי נטל מה שחידש שפיר דמי

Even if the plaster was applied in the grooves of the stone, the stone becomes permitted when he removes it.